

„Tranzitszolgáltatások nyilvános helyhez kötött telefonhálózatban” nagykereskedelmi piacról az 1. piacelemzési körben hozott határozat rövid összefoglalása

A határozat száma: DH-664-142/2005. (2005.05.17.)

I. A vizsgált piac megnevezése, a piac meghatározása

A piacmeghatározás során a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: **Tanács**) az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. 2003. február 11-én megjelent Ajánlása (a továbbiakban: **Ajánlás**) Mellékletében 10. számmal jelölt, a címben szereplő piacot elemezte. A piacmeghatározás során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát, a piac megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

A **tranzit forgalmi szolgáltatás**: a hívás továbbítása egyik összekapcsolási pontról a másik összekapcsolási pontra. A hatóság által nyilvántartott szolgáltatások között a fenti tranzit szolgáltatás explicit módon nem szerepel.

Nagykereskedelmi szolgáltatásnak alapvetően a hálózati szolgáltatások minősülnek, azaz - összhangban az Eht. 188. § 36. fogalmával – hozzáférési és/vagy összekapcsolási szolgáltatások nyújtása más szolgáltató számára, illetve ezek nyújtásához szükséges kiegészítő szolgáltatások. E szolgáltatásokat a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevevője (vásárlója) végső soron saját felhasználóinak kiszolgálása céljából és érdekében veszi igénybe. A nagykereskedelmi szolgáltatás attól függetlenül minősítendő, hogy mi az arra vonatkozó szerződésben használt elnevezés, illetve, hogy a tárgybani szerződés esetleg nem tartalmaz minden, a hatályos jogszabályokban előírt lényeges feltételt, vagy azokat nem megfelelően tartalmazza. A Tanács a döntés előkészítés során indokolt esetben és módon figyelembe vette azon szolgáltatásokat is, melyek azért nem minősülnek hálózati szolgáltatásnak, mert nem két szolgáltató között, ellenérték fejében kerülnek nyújtásra, illetve igénybevételre, hanem egy szolgáltató saját belső szolgáltatásai.

A kiskereskedelmi piacon realizált tranzit hívásokkal kapcsolatosan a Tanács megállapította, hogy mind a közvetítőválasztással mind a behívókártyás szolgáltatás révén megvalósuló hívások műszaki értelemben tranzit hívásnak minősülnek, hiszen a közvetítő szolgáltatók kötelesek voltak az így felépülő hívásokat az oda irányuló hívások esetén más szolgáltatók hálózatába továbbítani. Azonban a fent említett szolgáltatásokkal megvalósuló tranzit forgalom nem jelenik meg a közvetítő-, illetve a közvetítőválasztást igénybevevő szolgáltatók közötti nagykereskedelmi tranzit szolgáltatásként. Egyébként a közvetítőválasztásos, illetve behívókártyás hívások ellenértékét a szolgáltató nem a nagykereskedelmi piac árbevételéből, hanem az előfizetők által fizetett díjakból fedezi, így ezen hívások nem tartoznak a tranzit piachoz.

Mindezek alapján a vizsgált piacon bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzői a következők:

- telefonhívás továbbítása egyik összekapcsolási pontról a másik összekapcsolási pontra, az igénybevevő szolgáltató hálózati jelzései által meghatározott irányban,
- forgalommérés és a forgalmi díjak számlázása a szolgáltatást igénybevevő szolgáltató felé,
- együttműködés a szolgáltatást igénybevevő szolgáltatóval a hibakeresés és a hibaelhárítás terén,
- kiegészítő szolgáltatások.

A piacmeghatározás során a Tanács a 10. számú vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piaco(ka)t is megvizsgálta, mivel a kiskereskedelmi piacon lehetséges helyettesítés általában befolyásolhatja a nagykereskedelmi piac határait.

A **kiskereskedelmi szinten** lehetséges **keresleti helyettesítés** elemzése során a Tanács azt vizsgálta, hogy léteznek-e olyan, a fogyasztók által választott helyettesítő szolgáltatások, amelyek a szolgáltatókra nagykereskedelmi szinten éreztetik hatásukat.

A Tanács megállapította, hogy a tranzit nagykereskedelmi szolgáltatás felvevő piaca széles, a kiskereskedelmi elektronikus hírközlési forgalmi szolgáltatások közül az előfizetők tranzit szolgáltatást vehetnek igénybe a mobilból helyhez kötött hálózatba és vissza irányuló, illetve a mobil hálózatok közötti hívások, belföldi távolsági hívások, valamint nemzetközi hívások érdekében.

A helyhez kötött nyilvános telefonhálózatok előfizetői azokat a hívásaikat, amelyek nagykereskedelmi tranzit szolgáltatást vesznek igénybe (mint pl. belföldi, mobil és nemzetközi hívásaikat), helyettesíthetik a nagykereskedelmi tranzit piac részét nem képező közvetlen összeköttetés útján, közvetítőválasztással vagy behívókártyás szolgáltatással.

A Tanács a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacok vizsgálata során megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piaccal kapcsolatos kiskereskedelmi piacokon léteznek olyan keresleti, illetve kínálati helyettesítési lehetőségek, melyek a nagykereskedelmi piac szélesítését nem indokolják ugyan, de közvetve hatással vannak a tranzit nagykereskedelmi piacra is.

A **nagykereskedelmi szinten** lehetséges **keresleti helyettesítés** vizsgálata során a Tanács azt vizsgálta, hogy a tranzit nagykereskedelmi szolgáltatás helyettesíthető-e más nagykereskedelmi szolgáltatással.

A Tanács a keresleti helyettesíthetőség körében megvizsgálta, hogy a **bérelt vonali** szolgáltatás helyettesíti-e a nagykereskedelmi tranzit szolgáltatást. Megállapította, hogy ez keresleti oldalról csak abban az esetben lenne helyettesíthető, ha a szolgáltatás nem igényelné a tranzitszolgáltatás nyújtására szolgáló hálózat kapcsoló funkcióit.

A tranzitszolgáltatás és a bérelt vonali szolgáltatás elkülönítése azon alapul, hogy:

- a bérelt vonali szolgáltatásban nem szerepel két összekapcsolási pont;
- a bérelt vonali szolgáltatás díjai nem függenek a forgalomtól;
- a tranzitszolgáltatás tartalmaz valamilyen híváskapcsolási vagy útvonalválasztási funkciót, míg a bérelt vonali szolgáltatásnál dedikált átviteli kapacitást nyújtanak két fix pont között.

Mivel a tranzit forgalmi szolgáltatáshoz szükséges valamilyen kapcsoló funkció igénybe vétele, ezért a bérelt vonali szolgáltatás funkcionálisan nem helyettesíti keresleti oldalról a tranzit forgalmi szolgáltatást, továbbá a tranzit kapcsolásra alkalmas hálózat helyett megfelelő szövevényes hálózat létesítése jelentős többletköltségekkel jár.

A Tanács így nem talált olyan keresleti helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált nagykereskedelmi piac keresleti oldalról való szélesítését indokolnák.

A Tanács megvizsgálta, hogy van-e **kínálati helyettesítési** lehetőség azaz, hogy a tranzit piacra olyan szolgáltatók lépjenek be, amelyek eddig nem nyújtottak tranzit forgalmi szolgáltatást.

A Tanács megállapította, hogy a piacra lépés jelentős infrastrukturális beruházást jelentene, hiszen az új szolgáltatónak nem elegendő átviteli kapacitással rendelkeznie; olyan kapcsoló- illetve hívásirányító (router) eszközökre is szüksége van, amelyek a nemzeti (esetenként a nemzetközi) 7-es jelzőrendszerhez képesek csatlakozni és az azon keresztül megkapott információ alapján képesek irányítani a hívásokat a kívánt harmadik szolgáltató felé. A tranzit

forgalmi szolgáltatás nyújtásánál szükséges továbbá a forgalommérés és a mért forgalom szerinti számlázás, aminek eszközeivel az esetleg helyettesítőként szóba jöhető bérelt vonali szolgáltatók általában nem rendelkeznek.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy kínálati helyettesíthetőség az adott piacon nem áll fenn.

A Tanács a piac **földrajzi kiterjedését** a homogén versenyfeltételek megléte alapján határozta meg. Ennek keretében megvizsgálta, hogy definiálható-e olyan földrajzi terület Magyarországon belül, amelyen belül a szolgáltatás igénybe vétele, illetve nyújtása nem, vagy csak lényegesen nehezebb feltételek mellett lenne lehetséges, mint azon kívül.

A Tanács a tranzit forgalmi szolgáltatás jellegéből, a bejelentett szolgáltatás általános jellemzőinek vizsgálatából kiindulva megállapította, hogy ilyen elkülönülő földrajzi terület sem a szolgáltatás igénybe vétele (keresleti oldal), sem nyújtása (kínálati oldal) szempontjából az országon belül nem definiálható.

A szolgáltatók saját üzletpolitikai megfontolásaik alapján, nem pedig egyéb okok miatt korlátozhatják tevékenységüket földrajzilag, így ez a tény a vizsgált piac országos földrajzi kiterjedését nem befolyásolja.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált piac tekintetében a földrajzi piac **országos**, a Magyar Köztársaság területe.

II. Érintett piac vizsgálata

Az Ajánlás Mellékletében felsorolt piacok ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

Az adott földrajzi területen új piacra lépő szolgáltató saját, vagy kizárólagos használatában álló hálózat kiépítésével tud tranzit forgalmi szolgáltatást nyújtani. A Tanács megállapította, hogy a vezetékes piacokra történő belépés tekintetében adminisztratív és jogi korlátok lényegében nincsenek. A strukturális korlátokat illetően új hálózat létesítése jelentős beruházással, és így az elsüllyedt költség veszélyével jár. Ezen túlmenően, strukturális korlátként az új belépőnek ilyenkor is szembe kell néznie a méretgazdaságosság és választékgazdaságosság hatásaival.

A Tanács megállapította, hogy a meghatározott piacon észlelhetők ugyan a hatékony verseny jelei, azonban egyes piaci szereplők belső teljesítménye olyan nagyságrendű, hogy emiatt a hatékony verseny kialakulása az elemzés ezen fázisában még nem mondható ki. A kérdés csak a piac részletesebb vizsgálatával dönthető el, a piac érintettként történő vizsgálata során.

A verseny a vizsgálati időtávon belül nem közeledik a hatékony versenyhez, valamint, hogy egyedül a versenyjog nem elegendő az adott hírközlési piac szabályozásához.

Fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a tranzit piac tekintetében a Bizottság által használt ex ante szabályozást megalapozó 3 kritérium a vizsgált múltbéli időszakban teljesült, ezért a Tanács megállapította, hogy az azonosított piac érintettnek tekinthető és további részletes vizsgálata szükséges.

III. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

A Bizottság Tájékoztatójában (Guidelines) az erőfölény megállapítására alkalmazott kritériumokat a Tanács egyenként megvizsgálta, és ezek közül a következő kritériumok vizsgálatát tekintette kiemelkedően jelentősnek a tranzit piac elemzése során:

- piaci részesedés;
- választékgazdaságosság,
- vertikális integráció.

A Tanács megállapította, hogy a Tanács a szempontok együttes vizsgálata alapján megállapította, hogy az érintett piacon nincsen olyan szolgáltató, amely olyan kedvező gazdasági helyzetben lenne, hogy tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől, és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytathatná. A fentiek alapján a Tanács a vizsgált piacon **nem jelöl ki jelentős piaci erejű szolgáltatót**.

IV. Kötelezettségek kirovása

A Tanács jelentős piaci erejű szolgáltatót ezen piacelemzés során nem azonosított, így kötelezettséget nem szüntet meg és újat sem ró ki.

V. A nemzeti konzultáció során beérkezett GVH és szolgáltatói észrevételek

1. A Gazdasági Versenyhivatal fontosabb észrevételei

A GVH egyetértett a határozatban foglaltakkal, formai, illetve technikai jellegű észrevételeiket a Tanács lehetőség szerint akceptálta.

2. Szolgáltatók és társadalmi szervezetek fontosabb észrevételei

A határozat tervezetéhez csak a Matáv Rt. adott észrevételeket, melyben egyetértett a határozat-tervezetben foglaltakkal. Kérte továbbá, hogy amennyiben valamely érintett piacon fennálló verseny megítélése szempontjából jelentős körülmény jut a hatóság tudomására, a Tanács haladéktalanul folytasson le új piacelemzést az adott érintett piacon, illetve piacokon. Ezen felvetéseket a Tanács megválaszolta.

VI. Az Európai Bizottság észrevételei a notifikáció során

Az Európai Bizottság a tranzit piaci anyaggal kapcsolatosan nem tett észrevételt.

A Bizottság a határozatot notifikálta.

A Tanács 2005. május 17-én jóváhagyta a DH-664-142/2005. számú, üzleti titokmentes határozatot.